

TOLKENS TANKER OM TINGENES TILSTAND
AV
MILICA JAVDAN

KULTUR OG SPRÅKFØRING ER SAMMENFLETTEDE STØRRELSER:

- ⦿ Sosi-økonomiske forskjeller er avgjørende for hvordan vi velger å uttrykke oss.
- ⦿ Språk som ikke har hatt kulturell interaksjon historisk sett mangler synonymmer. - *prøv selv!*
- ⦿ - Høyre hånd eller venstrehånd?
- ⦿ Usynlige barrierer: gjennom det som blir formidlet eksplisitt og det som er implisitt gitt!
- ⦿ Grunnpremisset: språk er normgiver og kulturbærer.

MAKT OG AVMAKT

DEN REGISSERTE SAMTALEN

- ◉ Ytre faktorer som fører til skjevhet i kommunikasjonen:
  - Nordmenn autoritet i eget land, normgivere, alle andre er «annerledes»
  - Mangler intuitiv gjenkjennelse som former bånd og tillit
  - Kroppsspråk:
    - Aggressive?
    - Håndhilse eller ikke håndhilse?
    - Avventende eller avvisende?
    - Mimikk
    - Jeg kan ikke gå i en kjole!
    - Kartleggingsagenda
    - Ikke autentisk stemme/konstruert stemme, brudd i assosiasjonsrekke
    - tolkens makt- eks. Depresjon, tristhet, nedstemt, pappa vs far

JANTELOV VERSUS SUPERLATIVER

- ◉ Norsk nøkternhet i møte med et frodig språk.
  - Hvordan uttrykker vi ydmykhet og hvordan uttrykker vi sikkerhet?
- ◉ Absolutte uttrykk: Aldri, alltid, alt og ingenting etc...
- ◉ Bombastiske uttrykk: skal, vil, må, nå etc...
- ◉ Norsk språk i gal kulturdrakt?

Resultatet er at brukerne ofte oppleves som mer utakknemlige og misfornøyde enn de er

- ◉ Men jeg har aldri vært syk på norsk!
- ◉ - hårtap
- ◉ - muskelsmerte
- ◉ - Men magen er så mye mer...

- ⊙ Jantelov: språklige dempere
- ⊙ ”*Jeg tenker kanskje vi bør se på saken ja...*”

Saksbehandler: *fint om du gjør det sånn*

- ⊙ ”*det kan godt tenkes*”
- ⊙ Påbud eller lystbetonte valg?

*”It’s not the FART that kills you,
it’s the SMELL”*

Petter Solberg

KONVENSJONER

- Ord versus begrep:

- det manifeste versus det latente
- det deskriptive versus det normative

Eks: lykke

Hva sier du? Hva hører de?

Språk inviterer oss inn i et moralskt fellesskap/diskurs

implisitt gitt og det eksplisitte

- Språklige misforståelser pga. mangel på synonymmer. Mystifisering av DEN ANDRE
  - eks. Æresrelaterte uttrykk; integritet, anstendighet og omdømme
  - - eks: Gudsbegrepet, karma, count your blessings, kantiansk gudvelbehagelig
  - - tabu: eufemismer

Språk og determinisme:

- -eks: sjalusi
- Institusjonalisering av begreper:
  - -eks: hjelp = tiltak
- Uttrykk for sinnslidelser: offentlig diskurs i Breivik saken

ANALFABETISMENS UTFORDRINGER

Ikke bare mangel på lese og skrive ferdigheter
men ikke skolert til å skille mellom:

FAKTA

FØLELSER

RELEVANS

- Behersker kun sin lokale dialekt
- Ikke tenke skjematisk
- Ikke fungert som talsperson
- Never ending story...
- Korreksjoner som fører til resignasjon